estas ĉiumonata gazeteto por Esperantistoj en Halifax-Dartmouth,
Upper Rawdon kaj aliloke en Nov-Skotio (kaj ankaŭ por la mondo).

Numero 192 Aprilo 2002

Laborantoj:

Bob Williamson — Redaktoro, preskontrolisto
Stevens Norvell — kompostisto
Reni Porter — Presisto, enpoŝtigisto, kontisto

Sendu leterojn kaj artikolojn al:
Bob Williamson
329 Poplar Drive
Dartmouth, Nova Scotia
KANADO B2W 4K8
bob.williamson@ns.sympatico.ca

Sendu abon-monon al:
Reni Porter
71 RidgeValley Road
Halifax, Nova Scotia
KANADO B3P 2E5

Abono por Kanado aŭ Usono estas $8 (kanadaj) kaj por aliaj landoj estas $15

☆ ☆

Kiam Mi Estis La Plej Feliĉa En Mia Vivo

Iam oni demandis min, kio estis la plej feliĉa travivaĵo de mia vivo. Necesis longa pripenso, ĉar mi vere ne sciis kiel elekti. Estis tiom da. Mi pensis pri la tago en kiu mi ricevis la kuracistan diplomon. Mi pensis pri la tago kiam mia filino naskiĝis, kaj egale pri la tago kiam ankaŭ ŝi ricevis sian atestilon »Doktoro de Medicino«. Mi pensis pri la unua ĉeesto ĉe Universala Kongreso kaj ankaŭ pri alia kongreso, en Vieno, kiam mi prelegis pri melanomo. Mi pensis pri tutnokta aŭtoverturado (efektive, parto de la nuptovojaĝo) tra la Amar-radikaj (Bitter Root) Montoj, pri la sovaĝaj cervoj en la praarbaro kaj la ekvido de la aŭroro de la montosupro, super la nuboj. Mi pensis pri la tago, kiam post ses jaroj da senĉesa enhospitala laboro mi sukcesis la lastan ekzamenon kaj fariĝis ĥirurgo kun la plej alta diplomo. Kaj mi pensis pri miaj pacientoj, pri la prizorgado, pri la operacioj, pri sukcesoj kaj pri ŝajn-mirakloj.

Tamen, mia menso turnis sin al relative negrava afero kiu okazis frue en mia ĥirurgia kariero. Mi tiam laboris en malsanulejo en Anglio kaj miavice deĵoris en la departe-mento por urĝaj kazoj. Alvenis per ambulanco mezaĝa viro kiu povis apenaŭ spiri. Ĉe ĉiu enspiro estis stertoro, kaj la muskoloj de la kolo forte kontrahiĝis dum li baraktis por enaerigi. La haŭto bluiĝis. Li estis konscia kaj ŝajnis ĉion kompreni, sed li tute ne povis paroli. Rapida ekzameno de la laringo montris ion, sed kio? Pro inflamo kaj ŝveliĝo oni ne povis diagnozi. Ni povis nur diri ke estas obstrukcio de la laringo kaj ke li baldaŭ mortos sen rapida ago. En tiu situacio oni povus urĝe fari

➡ paĝo 2

aperturon en la traĥeo sen anestezo, sen antisepsaĵo, eĉ sen instrumentoj krom tranĉilo. Tamen mi taksis ke ni havas iom da tempo. Mi havis bonan teamon. Tuj ni kune puŝis la radobrankardon en la operaciejon.

La anestezisto ne volis riski pasi tubon tra la nazo en la traĥeon por administri ĝeneralan anestezon. Do, necesis injekti loke anestezan drogon. La operacioto ripozis sur la operacitablo, duone sidante. Li konsentis per kapomovo kiam mi klarigis kion ni devos fari. Ĉiam preta agi pli rapide, se la stato de la paciento ekmalpliboniĝus, mi aplikis antisepsaĵon al la antaŭkolo dum la flegistino alportis instrumentojn. Al la paciento mi diris, ke li sentos pikadon de la nadlo, kaj mi kreis trans la kolo ŝvelstrion en la haŭto per anestezlikvaĵo. Mia asistanto metis sterilajn tukojn ĉirkaŭ la ĉegorĝa incizloko. Mi injektis en la pli profundajn histojn, ĉiam parolante al la paciento, ĉiam taksante: ĉu ni havas tempon? „Mi tranĉos la haŭton. Movu iomete la manon se vi sentas doloron." Ni dividis la haŭton kaj suban muskolon per transa incizo. Ni ĉesigis la sangofluon. La paciento akceptis ĉion rimarkeble trankvile en la cirkonstanco. Pli da anestezaĵo, pli da sekcado. Nun ni vidis la traĥeon. Ni nombris la ringojn. Mi informis la pacienton pri kio okazos. La elmetala traĥeostomia tubo preta, ni tranĉis la antaŭan parieton de la traĥeo. Kiel atendite, la paciento eltusis mukon kaj sangon. Mi plivastigis la truon kaj mia asistanto glite enmetis la tubon. Nun la paciento povis libere spiri! La baraktado por aero ĉesis. Normala koloro revenis al lia vizaĝo.

Dum ni difinitive ŝtopis ĉiun etan punkton de sangoelfluo kaj riparis la vundon per fadenkudreroj kaj metalaj vinktoj, mi klarigis al la paciento, ke li povos paroli. Li devos nur profunde enspiri kaj meti fingron sur la eksteran aperturon de la tubo. Post kiam ni pansis la vundon, mi montris lin per mia propra fingro kaj instruis lin fari same. La urĝa situacio finiĝis. Mi dankis la teamon, kaj la paciento ankaŭ dankis per sia propra (sed ne normala) voĉo, fingro sur la aperturo.

Je la sekvanta tago laringologo ekzamenis nian pacienton. Ankaŭ tiu specialisto ne povis difinitive diagnozi, sed li vidis ion kaj suspektis kanceron. Post pluraj tagoj la laringologo operaciis al la paciento kaj eltiris dentopontaĵon el la laringo. Post kelkaj tagoj la paciento ne plu bezonis la traĥeostomion kaj ni eltiris la tubon. Nun li povis danki per normala voĉo.

Kial mi estas tiom feliĉa pri tiu tago? Mi eĉ ne memoras la nomon de la paciento. La operacio ne estis eksterordinara. Multaj ĥirurgoj faris tian centfoje, eble milfoje. Eble estas ĉar tiu okazis frue en mia praktiko. Mi sentis, ke ni faris ĉion precize ĝuste, kaj ke la operacio, malgraŭ la neceso rapidi, progresis tute glate. Povas esti, ke mi iom fieris, ke ni povis helpi la pacienton en dramoplena kaj decida situacio. Estis kvazaŭ mi estus metiisto, kaj mi spertis la ĝojon de kompetenteco en mia elektita vivlaboro.

— Steĉjo Norvell (La rakonto preskaŭ sama aperis en ***Bazaro*** (eldonita de la Asocio de Esperanto, Cluj, Rumanio), Somero 2001

Nia solvo de la februara krucvortenigmo

K	O	N	S	U	L	O	■	R	O	K
I	N	U	N	D	O	■	V	A	R	O
O	D	K	■	O	■	S	E	K	A	L
■	O	S	T	■	F	T	L	■	D	O
N	■	O	R	E	L	O	■	L	E	M
A	L	■	B	L	O	V	I	■	A	B
R	A	D	■	I	K	O	N	O	■	O
C	K	■	A	R	O	■	O	N	I	■
I	M	A	G	I	■	S	■	K	R	I
S	U	N	O	■	S	T	E	L	A	R
O	S	O	■	K	A	R	T	O	N	O

Refoje dankon al Suzanna Barabás, kiu ja scias kiom estas duono de sako

Jen niaj respondoj al la "Eta Kvizo" en la januara numero:

LEONTODO estas planto. L.L. ZAMENHOF estis okulisto. SKOMBRO estas fiŝo. VOLFRAMO estas metalo. GEPARDO estas rapidkura katego. ESPERANTO aperis en la mondo en 1887. ALAŬDO estas birdo. LEPORO estas besto simila al kuniklo. PETROSELO estas kuira kaj garna herbo. WILLIAM AULD estas **poeto, eseisto, redaktoro, tradukisto, <u>kaj</u> verkisto de lernolibroj!** MUSONO estas azia vento kun pluvego. MALEOLO estas parto de la kruro. VESPERTO estas flugilhava besteto. KARMEZINO estas koloro. MORBILO estas grava malsano precipe de infanoj. SAFRANO estas multekosta spicaĵo. PAPAGO estas parol-kapabla birdo. ORKADOJ estas nordaj insuloj. KRESPO estas patkuko. RIBO estas frukto.

Kiu jam sciis ĉiun ĝustan respondon sen helpo de vortaro, tiu estas geniulo. Dankon denove al Marjorie Boulton.

Du hundoj parolas. Diras la unua, "Mi ne komprenas kial mi estas tiel anksia, ĉar mi bone manĝas, dormas kaj ekzercas." "Nu," diras la dua hundo, "se vi estas anksia, via nura solvo estas konsulti psikiatron." "Ho, ne! Tion mi ne povas." "Kaj kial ne?" demandas la dua hundo. "Kiel mi povas? Oni ne permesas min sur la kanapo."

— Ed Harler

★ ☺ ★ ☺ ★ ☺ ★